

PAŁAC CZETWERTYŃSKICH - ROZGŁOSNIA POLSKIEGO RADIA

Pierwsza odrestaurowana budowla zabytkowa Warszawy - w służbie społecznej.

Warszawa, w czerwcu 1945 r.

Warszawa - stolica Polski bez budowli zabytkowych, choćby nawet najwspanialszej została odbudowana, nie byłaby Warszawą. Choćby więc, niemal wszystkie pałace i świątynie leżały w gruzach, niemniej jednak będą one zrekonstruowane. Ale to nie będą tylko obiekty muzealne, martwe, nieużyteczne. Każda z tych ~~pięknych~~ pałaców, po przywróceniu mu dawnej świetności, będzie oddana do użytku tej czy innej instytucji społecznej, która użytkując go zarazem troszczyć się będzie o utrzymanie budowli w należytym stanie.

Czwarty miesiąc pracuje BOS i niewiele już gmachów oddał do dyspozycji władz i mieszkańców miasta. Wśród wielu budowli wyremontowanych lub remontujących się, około 200 lat liczący pałacyk ks. ks. Czetwertyńskich w Al. Marsz. Stalina na posesji Nr. 33 jest pierwszą budowlą zabytkową, której restauracja dobiega końca. W czasie okupacji pałacyk był siedzibą NSDAP, czyli gniazdem hitleryzmu i dzięki temu ocalał; ocalał też, nie został doszczętnie zniszczony, jak inne. Ten niewielki, estetyczny budynek został przeznaczony na rozgłosnię radiową. Na warsztacie BOS znalazł się, jako jedna z pierwszych prac. Uszkodzenia były znaczne. W elewacji frontowej - kilka azurów od pocisków, cały narożnik nad klatką schodową był zwalony. Wskutek uszkodzenia dachu pozaciekały wszystkie pokoje. Wilgoć zniszczyła w dużej mierze piękną sztukaterię gipsową zabytkowych stropów. Jakkolwiek mury stały, budowla nie nadawała się do użytku.

x x x

20 czerwca ma się odbyć pierwsza audycja z nowej rozgłosni.

Taką dyspozycję otrzymali sowieccy radiomechanicy, którzy w ramach pomocy przy odbudowie Warszawy, montują rozgłosnię. Dyspozycję otrzymali z Moskwy od Marszałka Stalina. A to obowiązuje. Rozgłosnia będzie na czas gotowa. Audycja się odbędzie.

Inż. Ochńio, który z ramienia BOS nadzoruje remontem pałacu, oprowadził nas po budowie. Pałacyk z pierwszych dni stycznia ten nawpół rozwalony budynek. Trudno go teraz poznać. Elewacje są już całkowicie gotowe. Jedyna zmiana zewnętrzna, jaką wprowadzono, to kolorz tynku. Trudno było usunąć ciężkie cementowe rapowanie, które estetycznej budowlie nadawało zbyt poważny charakter. Zamiast zurapywania i nakrapiania od nowa, tynk został pokryty mleczkiem cementowym naturalnego koloru, co barzo ożywiło całą budowlę. Wewnątrz wprowadzono pewne, nieistotne zresztą, zmiany, przez ustawienie ścianek dzielących. W ten sposób powstało nowe studio kameralne i dwa studia odczytowe. Poza tymi zmianami i poza osłonięciem zabytkowego stropu przewidywanym sufitem na siatce w jednej z sal, całe wnętrze pozostało bez zmian. Wszystkie historyczne stropy zostały zrekonstruowane. Trzeba tu wyrazić uznanie mistrzowi sztukatorskiemu ob. Walerychowi, który, mając w wielu wypadkach nieznaczne fragmenty sztukaterii, odtworzył wiernie brakujące części i dziś wszystkie sale są znów doprowadzone do pierwotnego stanu.

Zgodnie z programem Wydziału Architektury Zabytkowej BOS, odrestaurowany pałacyk ks. ks. Czetwertyńskich, jako pierwsza budowla zabytkowa stolicy udźwignięta z gruzów, rozpocznie z dniem 20 czerwca służbę społeczną, jako siedzibę rozgłosni Polskiego Radia.

Biuro Odbudowy Stolicy
Wydział Propagandy

Do

Wydziału Inżynieryjnego

w/m Marszałkowska 8

